

“Sóc fill de l'Eixample barceloní, però com si fos olotí des que fa vint-i-tres anys vaig fer cap a la Garrotxa. La Garrotxa va ser la cura al trauma que la fi de les llargues vacances d'abans provocava als qui vivíem tancats en la ciutat. La sort de la meua vida va ser enamorar-me d'una barcelonina que compartia el mateix sentiment que jo, la Montse Castells. Aprofitant una bona ocasió vam llogar una casa a Planes d'Hòstoles. La casualitat va voler que l'Ajuntament d'Olot busqués un arquitecte municipal amb motiu de la revisió del Pla General. Jo, que tenia certa alèrgia als ajuntaments, no m'hi hauria presentat però una bona amiga em va inscriure a les proves. Allò em va canviar la vida”. El canvi va ser professional i personal. “Aquella era la meua primera feina seriosa. Acabat de llicenciar, va ser una feina perfecta: feia d'interlocutor per a l'ajuntament -si hagués hagut de fer el Pla general és evident que no me n'hauria sortit amb tan poca experiència-, una feina ideal per al qui té ganes d'aprendre i menjar-se el món. Vaig ser afortunat de trobar una feina així aleshores perquè de més gran ets menys dòcil i tens els paràmetres més definits. Va ser la millor porta per entrar a Olot perquè el Pla general em va permetre de conèixer tothom. En tinc un record fantàstic”.

Des de llavors l'Andreu s'ha convertit en un enamorat de la tradició olotina. “Olot és una terra d'una marcada potència social. S'hi manté viva la memòria carlina i alhora d'arrel popular, i l'esperit agrícol i pagesívol de la zona ha creat una estructura social ben particular. Unes comunicacions deficientes i un entorn natural fèrtil han permès fraccionar el terreny i crear veinats a distància visible -a Osona, en canvi, els conreus són vastíssims. Això ha fet néixer un teixit social molt autònom i un territori incardinat amb l'estructura poblacional: de cara a la comarca cada poble té la seva personalitat clara i definida, però de cara enfora tots som d'Olot”.

El despax olotí de l'Andreu és una mostra de la varietat idiosincràtica de la zona. “A la feina no tots som d'Olot, però, tal i com a la Garrotxa tenim un microclima atmosfèric, també tenim un microclima social, una manera de ser molt personal. Una paradoxa és que etimològicament el nom *Garrotxa* significa *terra hostil i erma*, quan en realitat és un sòl fèrtil gràcies al subsòl volcànic i a l'alt índex de pluviositat”.

Les terres d'endins sovint es veuen afectades pel fenomen migratori cap a la ciutat. “El despoblament de cases de pagès és un fet, actualment es treballa en un pla de recuperació que ja ha permès de recuperar moltes masies. A partir d'un inventari de fins a tres-centes cases buides es fa un estudi de les dificultats d'accés, de la feina al camp, dels problemes escolars de la mainada. Esperem que amb una mitjana de rehabilitació de deu cases per any d'aquí a un temps n'haguem recuperat la major part”.

Aquest èxode és un exemple del problema més greu que, segons l'Andreu, pateix la terra: “La pèrdua d'identitat és un dels majors problemes actuals, també dins l'arquitectura. Avui dia

l'arquitectura que es fa és anònima: veus un edifici recent i no saps si és a París, a Barcelona o a Brussel·les. Per a mi, que treballo arreu de Catalunya perquè m'agrada trepitjar el país, preservar la identitat de l'arquitectura és tot un repte. Abans de projectar en una zona cal conèixer-ne el col·lectiu que hi viu. Cal, a més, deixar de banda aquesta concepció de l'arquitectura com a noció estàtica vinculada a la pedra i als immobles. Més enllà de tot això l'arquitectura és una activitat destinada a establir una relació de poder de l'home amb el seu medi. L'home té la necessitat d'adoptar un paper preponderant envers els seus conciudadans, l'ambient, l'espai, i això ho aconsegueix dominant -en el sentit més estricte del mot *domine*, fent-se *senyor*- el territori. L'arquitectura és un vehicle per establir aquesta relació, en què convergeixen aspectes de caràcter tècnic, social, estètics i simbòlics”.

Aquesta relació a les terres d'Olot ha donat uns bons resultats. “L'encert del planejament en la revisió del Pla General ha estat a fer possible el pas d'una estructura de poble a una estructura urbana sense perdre els valors d'un poble. El resultat ha estat un conjunt de molts barris, cadascun amb la seva autonomia i tarannà, però integrats en un teixit global que permet, a vista d'ocell, veure una sola unitat. Quant al nucli urbà, s'hi ha intervingut amb retard, quan molta població resident ja havia estat substituïda per població flotant, un col·lectiu que entén les cases com a contenidors, no com a nius, la qual cosa és bàsica per sentir-se part del barri: un contenidor te'l situo on vulguis; un niu només pot ser a un lloc”. La participació de l'Andreu Terricabras en la construcció d'aquesta ciutat model ha estat abundant: “He treballat per a una vintena d'ajuntaments de la zona en la realització de tota mena de projectes de locals socials, ajuntaments, rehabilitacions... Dins de la revitalització d'obra antiga tinc molt bon record de la restauració de la Torre Malagrida, un edifici herència d'indians, d'estil afrancesat i una riquesa de volums notable. Cornisa, gerros, tot es va fer de bell nou gràcies a la col·laboració d'un bon paleta, en Quim Pla, que havia treballat a un taller de sants, i sabia fer xarpes, motllos, i coneixia a fons l'ofici. Com a professional liberal em definiria com un arquitecte de peonatge ben oposat a l'arquitectura de figura”.

L'Andreu és feliç de poder desenvolupar la seva tasca lluny de la capital. “Ciutats com Olot no participen de la febre funcionalista de la capital: l'arquitectura no ve condicionada per models urbans sinó que encara es viu en espais amplis, un paisatge que a la llarga contrasta amb la massificació urbana i que es tradueix en qualitat de vida. A Olot, a més, he trobat un teixit social molt equilibrat, amb una forta identitat catalana que compta tradicionalment amb artesans i pintors, i sintonitza fàcilment amb els aspectes més màgics de la cultura. La pèrdua d'identitat de què tant es parla i tan poc es defineix pot trobar una sortida en aquest teixit cultural tan ben preservat”.

“L’arquitectura és un vehicle per establir la relació entre l’home i el medi, relació on convergeixen aspectes de caràcter tècnic, social, estètic i simbòlic”

Andreu Terricabras - Olot (Garrotxa)